

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

ЛІХОМАН Інна Миколаївна

УДК 339.92

**Реферат
кваліфікаційної (магістерської) роботи**

**ІНФОРМАЦІЙНО КОМУНІКАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ**

*спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
(освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»)*

Харків – 2019

Кваліфікаційна (магістерська) робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор економічних наук,
професор,
**Шабінський Олександр
Володимирович,**
Харківський національний
технічний університет
сільського господарства імені
Петра Василенка,
професор кафедри організації
виробництва, бізнесу та
менеджменту.

Захист відбудеться на засіданні екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44, ауд. 105

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми Завдання інтеграції України в європейський політичний та економічний простір, які неодноразово проголошувалися в якості пріоритетного вектора входження до світового господарства, поставили на порядок денний розвиток всебічної співпраці з Євросоюзом.

Процес зближення України з ЄС неминуче діятимуть і негативні фактори євроінтеграції. Серед них: неспроможність нести фінансовий тягар внесків до ЄС; зростання конкуренції з боку фірм країн-членів ЄС у процесі лібералізації і збільшення відкритості національної економіки, що супроводжуватиметься ліквідацією неконкурентоспроможних підприємств із негативними соціальними наслідками

Завдання інтеграції України в європейський політичний та економічний простір, які неодноразово проголошувалися в якості пріоритетного вектора входження до світового господарства, поставили на порядок денний всебічний розвиток інтеграційних процесів. Подальший розвиток державного управління потребує більш змістовного дослідження теоретичних проблем забезпечення інтеграційного курсу держави, означення перспективних напрямів розвитку державно-управлінських дій у сфері інтеграції.

Питання теоретичної та практичної розробки аспектів інтеграційних процесів та співробітництва, аналіз методів і принципів здійснення фінансової підтримки та реалізації євроінтеграційних процесів держави викладені в дослідженнях вчених П. Беленького, М. Долішнього, Б. Дяченка, Б. Кавалко, Б. Карпінського, Є. Кіша,

Н. Лушишин, Ю. Макогона, С. Максименка, Н. Мікули, М. Стеченка, Р. Федан й ін.

На сьогодні існують прогалини у розробці питань узагальнення та систематизації наукового досвіду щодо визначення критеріїв та створення методології аналізу оцінювання ефективності механізмів регулювання інтеграційних процесів в Україні в аспекті вдосконалення теорії та практики державного управління.

Вищевикладене доводить незаперечну актуальність теми магістерської роботи.

Метою досліджень дипломної роботи є удосконалення механізму державного регулювання інтеграційних процесів України.

Завдання, які необхідно вирішити, на основі поставленої мети:

— визначити теоретичні засади інтеграції та реалізації інтеграційних процесів

— розглянути сутність, типи та шляхи формування інтеграційних угруповань;

— дослідити відмінності регіональної та міжнародної інтеграції, означити кроки наближення України до європейських стандартів;

— означити основні етапи та головні напрями розробки державної політики інтеграції;

— проаналізувати ефективність державного управління процесами міжнародної інтеграції; здійснити аналіз механізмів державного регулювання інтеграції;

— визначити основні пріоритети оптимізації інтеграційних процесів у сфері державної влади та місцевого самоврядування;

— означити головні проблеми реалізації регіональної політики в аспекті європейської політики з'єднання;

— провести аналіз перспектив євроінтеграції України.

Об'єктом дослідження є інтеграційні процеси України.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та прикладні аспекти регулювання інтеграційних процесів як засобу прискорення демократичних і економічних перетворень в країні.

Методика дослідження Теоретичною та методологічною основою проведеного дослідження слугували

Для досягнення поставленої в роботі мети було використано сучасні методи дослідження, зокрема на основі системно-аналітичного методу зроблене теоретичне узагальнення наукових концепцій, розробок і пропозицій провідних вітчизняних і зарубіжних вчених, присвячених особливостям інтеграційних процесів.

Для вирішення окремих завдань використовувались також наступні методи: статистичного аналізу – для дослідження регіональних аспектів європейської політики з'єднання; проблемно-орієнтовний – для наукового обґрунтування стратегічних напрямів вирішення проблем інтеграції в Україні; SWOT-аналізу – для вивчення характеру впливу довгострокових та короткострокових факторів інтеграційних процесів на розвиток суспільства..

Інформаційною базою досліджень були методичні розробки вітчизняних та зарубіжних авторів, періодичні видання, статистичні щорічники, результати власних спостережень, ресурси мережі Internet, нормативно-законодавча база України, статистична звітність організації, періодичні видання. Фундаментальні положення сучасних теорій державного управління та місцевого самоврядування, основоположні законодавчі й нормативні акти України та європейської спільноти, а

також наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань регулювання інтеграційних процесів та особливостей процесів суспільних змін.

Наукова новизна одержаних результатів в тому, що в роботі вперше надано методичку SWOT-аналізу інтеграційних процесів України, за допомогою якої можна означити ряд певних переваг та уникнути загроз при поступовому впровадженні стратегічного напряму розвитку України.

Практичне значення одержаних результатів Результати дослідження знайшли практичне втілення, зокрема:

- 1) модель порушення міжрегіональної взаємодії;
- 2) шляхи оптимізації інтеграційних процесів у сфері державної влади та місцевого самоврядування;
- 3) методика визначення характеру довгострокових та короткострокових факторів впливу процесів європейської інтеграції на українське суспільство та виявлення на цій основі відповідних переваг та недоліків, потенційних можливостей і загроз для України за умов її входу до Європейського Союзу.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень опубліковані у Віснику студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту ХНТУСГ в 2019 році, та в матеріалах II Всеукраїнської конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» м. Полтава, 2019р.

Структура та обсяг роботи. Дипломна магістерська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій. Загальний обсяг роботи складає 114 сторінок, вона містить 13 таблиць, 11 рисунків, 58 використаних джерел та 6 додатків..

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

У першому розділі «Передумови та перспективи України та її регіонів на світовій геополітичній арені» розглянуто: історичні передумови інтеграції України, економічна та соціальна ефективність інтеграційних процесів; перспективи подальшої інтеграції України та її регіонів у світову спільноту.

У другому розділі «Аналіз інтеграційних процесів України та її регіонів в контексті глобалізації» розглянуто: загальні Інтеграційні вектори геополітики України; аналіз державного управління процесами інтеграції; державне регулювання інтеграційних процесів України.

У третьому розділі «Розробка заходів для пришвидшення інтеграції України та її регіонів до світового співтовариства» розглянуто: удосконалення законодавчої бази та боротьба з корупцією; інформаційна складова інтеграції України до європейського співтовариства; аналіз процесу інтеграції і перспектив України.

ВИСНОВКИ

1. Необхідність практичної реалізації завдань, що постають на шляху інтеграції України, враховуючи тенденції до поєднання зусиль громадянського суспільства та органів державної влади щодо реалізації зовнішньо та внутрішньополітичного курсу держави на інтеграцію до світового співтовариства, вимагає активного розвитку теоретико-методологічних підходів, які створюють підґрунтя для розробки та впровадження новітніх і ефективних методів та принципів державної та управлінської діяльності, базуючись на аналізі всієї сукупності взаємозв'язків влади та громадянського суспільства.

2. Євроінтеграційні прагнення України потрібно вважати мотивацією для прискорення демократичних та економічних перетворень в країні, розглядаючи можливість вступу в об'єднання. Адаптація законодавства України передбачає реформування її правової системи, важливим чинником якого слід вважати визнання принципу верховенства права, плюралістичної демократії, також обов'язок забезпечити права і основні свободи людини всім особам, що знаходяться під юрисдикцією держави, тобто формування українського суспільства як повноправної європейської спільноти.

3. Аналіз організаційно-правових засад інтеграції дає можливість зробити висновок про те, що всебічна інтеграція є важливим фактором ефективного розвитку економіки України. Однак успіх процесу такої інтеграції тісно пов'язаний із бажанням, готовністю та здатністю України трансформувати національне законодавство та проводити реформи у сфері державного управління відповідно до принципів європейського та міжнародного

права, враховуючи при цьому національні економічні інтереси.

4. Інституційні зміни прямо впливають на ефективність державного управління, обумовлюючи приведення функцій та результатів державно-управлінської діяльності у відповідність до потреб суспільства, розвиток індивідуальних здібностей особистості, спрямованих на ефективне вирішення проблем та завдань, що виникають, об'єктивне та адекватне бачення сутності кризових явищ у суспільстві та шляхів їх вирішення, вдосконалення теоретико-методологічних основ та практики державного управління, підвищення ефективності врегулювання суспільно-політичних конфліктів та практичного забезпечення процесів суспільного розвитку.

5. Інтеграція супроводжується процесами докорінного реформування державного управління – впливом інтеграції на структури, інституції і національну державну політику та пристосуванням національних норм, стандартів, правил і процедур до загальних формальних чи неформальних стандартів, які охоплюють різні сфери: право, економіку, політичні системи, охорону навколишнього середовища, організацію державної цивільної та військової служби, процеси прийняття рішень і вироблення державної політики. Унаслідок процесів інтеграції утворюється середовище, в якому держави-члени можуть ефективно взаємодіяти та співпрацювати.

6. Процес інституціоналізації державно-управлінської діяльності повинен бути спрямований на розвиток та закріплення правового статусу органів державної влади, політичних і громадянських інститутів поряд з активною співучастю основних інституцій суспільства в узгоджувальних процедурах запобігання або вирішення конфліктів та правовим регулюванням відносин

влади, зміною статусу державних і суспільних інститутів. Тобто інституційний розвиток державного управління повинен бути спрямований на консолідацію суспільства, що також неможливо без урахування впливу соціальних та політичних чинників.

7. Назріла необхідність адекватного відображення в методології досліджень інституційних змін сутності складних процесів інтеграції та глобалізації, розуміння і бачення перспектив України щодо соціальних та економічних перетворень, врахування національних інтересів держави в процесах державотворення, необхідності інституційних та політичних змін в країні, що сприятиме ефективному здійсненню реформування системи державного управління.

8. Міжнародна інтеграція означає взаємоприсотування національних економік, підключення їх до єдиного процесу відтворення. Це передбачає певну територіальну, економічну, структурну, технологічну спорідненість країн-учасниць міжнародної інтеграції і пояснює її регіональний характер. Сукупність зазначених чинників: участь в міжнародному поділі праці; спорідненість економічних структур; технологічна подібність країн-партнерів; близькість споживчих переваг формується, як правило, в регіональному масштабі і просуває світогосподарські зв'язки до інтеграційного типу розвитку. Регіональний характер міжнародної інтеграції пов'язується також з тим, що інтернаціоналізація виробництва здійснюється нерівномірно і передумови для інтеграції складаються в першу чергу в тих регіонах, де найбільш тісні економічні зв'язки.

9. Слід наголосити, що значимість регіонів в умовах глобалізації значно збільшилась, і відповідно виникає необхідність збільшення їх повноважень. Для вирішення поставлених перед регіонами завдань головним

пріоритетом лишається підвищення ролі та відповідальності місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та територіальних громад, тобто запровадження в Україні сучасних правових моделей відносин держави та регіонів, основними завданнями яких є: розмежування повноважень між центральними і місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на основі дотримання принципів субсидіарності, децентралізації та деконцентрації державного управління; зміцнення матеріальної та фінансової основи для місцевого самоврядування; реформування системи адміністративно-територіального устрою країни;

удосконалення механізмів взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері державного стимулювання розвитку регіонів;

1) покращення кадрового забезпечення місцевого самоврядування, удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації її працівників.

10. Ефективність державної політики залежить від діяльності структур управління за умови наявності оптимального співвідношення централізації та децентралізації, надання ланкам управління повноважень для прийняття управлінських рішень виконання поставлених завдань. Ця закономірність має прояв у суспільній діяльності і органічно переходить на сферу управління, дозволяючи в управлінській діяльності досягти високого рівня ефективності. Врахування закономірностей в управлінській діяльності дозволяє здійснювати міжрегіональну координацію дій центральних та регіональних органів державного управління соціальними системами, досягти оптимальних співвідношень між економічним зростанням і соціальним забезпеченням

населення. Координація дій у прийнятті управлінських рішень дозволяє врахувати інтереси регіонів, не виходячи за межі єдиної державної стратегії та чинного законодавства України.

11. В Україні процеси розвитку влади та її інституційного забезпечення повинні бути спрямовані на пошук власної моделі. Пряме запозичення моделей західних країн не може бути здійснене стосовно сучасних українських соціально-економічних, культурних та політичних реалій – цінним в них є лише досвід. Без адекватного відображення в інституційному розвитку системи державного управління сутності складних процесів інтеграції, розуміння та бачення перспектив України щодо соціальних та економічних перетворень, наявності повного розуміння національних інтересів країни в процесах державотворення, самої необхідності інституційних та політичних змін в державі ефективно реформування системи державного управління неможливе.

12. Отже, врахування закономірностей в управлінській діяльності, сприяння всебічному впровадженню сучасних інформаційних технологій дозволяє досягти оптимальних співвідношень між економічним зростанням і соціальним забезпеченням населення та є необхідною умовою та соціально-економічним виміром ефективності інтеграційних процесів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

1. Ліхоман І.М. Менеджмент в органах державної влади / І.М. Ліхоман, С.П. Богула, А.А. Деркачова // Вісник студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць. – Харків:ХНТУСГ, 2019. – Вип. 2.- с. 9-12.

2. Ліхоман І.М. Інтеграційні процеси України та їх swot-аналіз / І.М. Ліхоман, С.П. Богула // Матеріали II Всеукраїнської конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» (м. Полтава, 4 грудня 2019р.) – Полтава, 2019.

АНОТАЦІЯ

Ліхоман І.М. «Інформаційно комунікаційне забезпечення Євроінтеграційних процесів України»

У роботі проведено теоретичне обґрунтування і розробка заходів щодо пришвидшення інтеграційних процесів. Визначені передумови інтеграційних процесів, що відбуваються; дослідити перспективи інтеграції України до світового співтовариства; проаналізовані перспективи інтеграційних процесів України та її регіонів в контексті глобалізації; удосконалені методи пришвидшення інтеграційних процесів; надані пропозиції щодо пришвидшення протікання інтеграційних процесів України та її регіонів до світового співтовариства.

Ключові слова: геополітичні пріоритети, інтеграційні процеси, міжнародний вектор розвитку України та її регіонів.

SUMMARY

Likhoman I.M. «Information Communication Support of European Integration Processes of Ukraine»

The theoretical grounding and development of measures for acceleration of integration processes are carried out in the work. The prerequisites of the integration processes that are going on are defined; to explore the prospects of Ukraine's integration into the world community; prospects of integration processes of Ukraine and its regions in the context of globalization are analyzed; improved methods of accelerating integration processes; proposals for accelerating the flow of integration processes of Ukraine and its regions to the world community were presented.

Key words: geopolitical priorities, integration processes, international vector of development of Ukraine and its regions.

Комп'ютерний набір і верстка
І.М. Ліхоман

Підп. до друку __. __. 2019. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк
офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 0,9. Тираж 10 прим.
Замовлення № __

Надруковано в КП «Міська друкарня»
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.